

Pro tajemníka ÚV KSČ s. M. Beňu
ke schválení

A. Jm

VNITROSTRANICKÁ INFORMACE č. 13

Pro členy a kandidáta předsednictva,
členy sekretariátu ÚV KSČ

Dne 6. listopadu 1981

Č. j.: inf. 236/81
Počet listů: 12
Počet výtisků: 26
Den vydání: 6. listopadu 1981

O B S A H

1. Informace o politické situaci v krajích
 2. Informace z jednání členských schůzí základních organizací strany v měsíci září 1981
-

1. Informace o politické situaci v krajích

Krajské /městské/ výbory strany hodnotí politickou situaci pozitivně. Trvalá pozornost stranických orgánů i organizací je věnována plnění úkolů státního plánu v průmyslových a zemědělských závodech. Rozvoj pracovní iniciativy je zaměřován na snížení a odstranění skluzů ve výrobě, k dokončení podzimních polních prací a k lepšímu využívání jaderných krmiv.

Názorová hladina byla ovlivňována působením různých fám o předpokládaném zdražení některých potravinářských i průmyslových výrobků. Regulačními opatřeními se čelilo zvýšenému nákupu zboží, ke kterému došlo ve všech krajích. Vyvolaná nervozita u části obyvatel však neovlivnila výrobní proces.

Se zájmem byl sledován průběh a výsledky 4. zasedání ÚV KSČ a další vývoj situace v Polské lidové republice. Na úrovni OV a ZO KSČ pokračuje rozpracovávání závěrů 3. zasedání ÚV KSČ ke zkvalitňování členské základny strany. Postupně je zahajována výuka v rámci roku stranického vzdělávání.

V ohlasech veřejnosti na poslední zasedání ÚV KSČ je především oceňována otevřenost s jakou se na něm hovořilo o problémech národního hospodářství. Krajské výbory strany konstatují, že většina pracujících si uvědomuje nutnost úsporných opatření, potřebu odhalovat vnitřní rezervy, zmírňovat působení vnějších ekonomických vlivů a zkvalitňovat veškerou práci. Častěji je zdůrazňována potřeba vyšší odpovědnosti a vyvozování závěrů vůči těm, kteří zapříčinili nedostatky zejména v dodavatelsko-odběratelských vztazích. Značné uspokojení přinesla informace generálního tajemníka ÚV KSČ s. G. Husáka, že se v letošním roce nepočítá se zvyšováním cen. Ve Středoslovenském, Severomoravském a dalších krajích se to projevilo i v poklesu nákupní horečky, která byla

charakteristická zejména před a v průběhu jednání ÚV KSČ. Jsou vyslovovány názory, že toto ujištění by mělo být více využíváno v naší propagandě, tisku, rozhlasu a televizi proti šířícím se fámám ze západních sdělovacích prostředků.

Pozitivní ohlas mělo také vystoupení předsedy federální vlády ČSSR s. L. Štrougala a je s ním vyjadřován souhlas. Současně je však, například v Jihomoravském kraji poukazováno, že přijímaná opatření se realizují pomalu a nepružně, zvláště ze strany nadřízených hospodářských orgánů, především VHJ. Některé ohlasy v Západočeském kraji potvrzují, že přetrvávají resortní zájmy, chybí energičtější rozhodování a prosazování již dříve přijatých opatření v ekonomické oblasti.

Se značnou pozorností byla přijata i zpráva předsednictva ÚV KSČ, přednesená tajemníkem s. F. Pitrou. Zvláště zaujala pasáž kriticky poukazující na rezervy ve výrobě a řízení. V zemědělských podnicích se kladně přijalo rozhodnutí věnovat větší pozornost řešení problematiky náhradních dílů, zlepšení situace v zabezpečování mechanismů. Je vyslovován plný souhlas s důsledným uplatňováním zákona o ochraně půdního fondu. V této souvislosti, například někteří pracující doporučovali, aby i malé plochy půdy nepřístupné pro mechanismy byly národními výbory přidělovány občanům, kteří se tím mohou stát samozásobiteli ovocem, zeleninou apod.

Pozitivně je přijímáno zrušení daně z příjmu drobné zemědělské výroby a posílení výrobně technické základny zemědělského strojírenství. V Západočeském kraji se vyskytly názory, že takový přístup řešení zemědělské otázky měl být uplatněn již dříve. Objevily se i připomínky, že v souvislosti se změnou nástrojů řízení v zemědělství dojde i ke změnám maloobchodních cen, neboť zvýšení výkupních cen nevyrovná jejich nárůst u krmných směsí, PHM a pod. Kritika byla vznesena k nedostatku chemických prostředků pro hubení plevelů a také k tomu, že v minulých letech se záhumenkové hospodářství zavrhl a dnes se k němu opět vracíme. Obavy jsou z toho, zda národní výbory stačí uhlídat další zábor zemědělské půdy, aby

si opět některé organizace nevynutily výjimky. Ve Východočeském kraji byly vyslovovány některé negativní názory k závěrům o podpoře smluvního výkrmu skotu a využití záhumenkového hospodaření. Jsou dotazy jestli tato skutečnost nezapříčiní značný rozvoj soukromého hospodářství. V souvislosti se závěry 4. zasedání ÚV KSČ jsou v řadě podniků a závodů přijímány i nové socialistické závazky.

V centru pozornosti bylo také vystoupení tajemníka ÚV KSČ s. V. Biřáka a je oceňováno, že ukázal na některé nové souvislosti v současné mezinárodní situaci, ve vývoji v PLR i v dalších zemích.

V minulém týdnu byly ve všech krajích nakupovány ve větším množství zejména základní potraviny alkohol a cigarety. Situaci zhoršoval i nezodpovědný přístup mnohých prodáváčů, kteří domněnky občanů o dalším zvýšení cen potvrzovali a nabízeli zboží, které "bude zdražené či nedostatkové". Východočeský KV KSČ z poznatků okresních výborů i základních organizací konstatuje, že nákupní horečce podlehli i někteří členové strany.

Obchodní organizace zabezpečovaly doplňování zásob v prodejních mimořádnými dodávkami, čímž se až na jednotlivé případy výpadku například u kostkového cukru, mouky i kávy podařilo situaci zvládnout a poptávku spotřebitelů uspokojit. Mimořádná situace však odhalila i některé slabiny v řídicí činnosti a politicko organizátorské práci podniků státního i družstevního obchodu. Jihočeský KV KSČ konstatuje na základě výsledků kontrol 28 prodejen v době mezi 26. - 31. 10. 1981, že inspektoři a instruktoři podniku Potraviny a Jednota neposkytlí žádnou informaci a pomoc vedoucím prodejen ke zvládnutí vzniklé situace. Jihomoravský KV KSČ upozorňuje, že mimořádné dodávky zboží do obchodů znamenaly pro jednotlivé podniky překročení limitů pohonných hmot.

Situace na vnitřním trhu se v tomto týdnu v podstatě normalizuje. Přes určité uklidnění se ukazuje, že u části obyvatel nebyly rozptýleny obavy z dalších úprav maloobchodních cen, zejména na potravin, jejichž nákup je stále mírně zvýšen.

Pracující pozorně sledují i mírovou politiku Sovětského svazu i všech socialistických zemí. V souvislosti s tím, se ztotožňují s hodnocením mezinárodní situace, uvedeným na posledním zasedání ÚV KSČ s. V. Biřákem. Stále jsou odesílány protestní resoluce organizací i občanů. Je v nich odsuzována militaristická politika USA, výroba a snaha o rozmístění neutronových zbraní v Evropě i prohlášení presidenta Reagana o možnosti tzv. omezené jaderné války na evropském kontinentě. Ve Východoslovenském kraji se například podepsalo pod "Košickou výzvu za mír a proti zbrojení" ke dni 2. listopadu t.r. více než 200 000 lidí.

K celkovému vývoji v Polsku jsou po zasedání ÚV PSDS mezi občany rozdílné názory. Stále se pozastavují nad dlouho trvající krizí a neřešením problémů. Převážně jsou, zejména po změně ve vedoucí funkci prvního tajemníka ÚV PSDS přesvědčeni, že dojde konečně k principiálnímu řešení a k zavedení pořádku v zemi i za cenu případného uplatnění mocenských prostředků pro zachování socialismu v Polsku. Jsou však i názory, jako např. ve Východoslovenském kraji, že vedení PLR řeší situaci pomalu a nedůsledně. Ve funkcionářském aktivu v Severočeském kraji převládá stanovisko, že je nezbytná internacionální pomoc, protože PLR není schopna situaci sama řešit.

Nedostatky v polském hospodářství se například v Praze dávají do souvislosti s nutností zvyšování cen spotřebního zboží na našem trhu. Také v Jihomoravském kraji lidé hovoří o tom, že na Polsko doplácíme což se odráží, zejména v životní úrovni. Ve Východočeském kraji jsou trvale kritizovány nákupy polských turistů

kteří se snaží o přeplácení zboží a jsou velmi arogantní, jestliže je jim odmítán prodej ve větším množství. Lidé se proto dotazují proč nejsou přijímána účinnější opatření k regulaci nákupů polských občanů u nás a jaký je vlastně současný kurs zlotého ke koruně.

Doporučuje se celá tato část vyřadit ze vnitřní dokumentace
informací o. 13 pro vyřazení a bezpečnostní práce. Članky sekre-
tarátu OV KSČ.

2. Informace z jednání členských schůzí základních organizací strany v měsíci září 1981

Členské schůze, jejich příprava a průběh vycházely z plánů práce ZO KSČ, námětů z porad a aktivů organizovaných okresními výbory strany. Jejich obsahem bylo seznámení členské základny s usnesením 3. zasedání ÚV KSČ, plnění výrobních úkolů, připravenost na zimní období a hodnocení vlastních přijatých opatření k realizaci závěrů XVI. sjezdu KSČ. Projednávána byla i příprava a průběh výročních schůzí ROH, voleb do občanských výborů, komplexní hodnocení nomenklaturních kádru, stranické vzdělávání apod.

Členské schůze konalo v září 43 414 základních organizací ze 43 416 s průměrnou účastí 84,1 % členů a kandidátů. V diskusi vystoupilo 18,3 % z přítomných. Bližší údaje uvádí přiložená tabulka.

Ve většině základních organizací byly na pořad jednání zařazeny politické aktuality, zaměřené ke Dni tisku, rozhlasu a televize. Některé výbory ZO KSČ předložily členským schůzím kontrolní zprávy o odběru a využívání stranického tisku.

Při projednávání 3. zasedání ÚV KSČ k rozvoji a zkvalitňování členské základny část základních organizací již stanovila postup jeho rozpracování na vlastní podmínky. Byly ustaveny pracovní skupiny, které v návaznosti na zasedání krajských a okresních výborů strany připravují materiály pro jednání členských schůzí v listopadu a prosinci. Správně bylo pocho-
peno, jak uvádí například severočeský a západočeský KV KSČ, že se jedná především o zvyšování akceschopnosti stávající členské základny v souvislosti se zabezpečováním náročných úkolů v národním hospodářství.

Výbory ZO KSČ a členské schůze projednávající zprávy o stavu plnění výrobních úkolů hledaly cesty k odstranění nedostatků a k vytváření podmínek pro splnění plánu letošního

roku. Zabývaly se posílením stranické kontroly, zvýšením politické práce mezi pracujícími a osobní příkladností komunistů. Zároveň se vyjadřovaly k plánům na rok 1982. Častěji zaznívalo, že jejich zvládnutí bude vyžadovat zvýšené úsilí všech pracujících, důslednou realizaci Souboru opatření, ale i změnu stylu práce některých hospodářských pracovníků. Část zpráv však byla popisná, zaměřená jednostranně na uplynulé období, postrádala náměty a opatření k překonání stávajících problémů. Projevily se i snahy přeceňovat vnější - t.zv. objektivní vlivy a méně pozornosti věnovat využití vnitřních rezerv jednotlivých závodů, provozů a dílen.

Politickoorganizační opatření k zabezpečení zimního období 1981-1982 byla v řadě podniků a závodů zpracována ve více alternativách. Vycházela z předpokládaných omezení a limitů s cílem vyrovnat se s plánovanými úkoly i v obtížnějších zimních podmínkách. Například ve Spolku pro chemickou a hutní výrobu n.p. Ústí nad Labem a dalších /Severočeský kraj/ zahrnují úsporná opatření využití vlastních možností a zdrojů energie, zejména kondenzátů k vytápění objektů a budov. Důraz je kladen na provedení kvalitních oprav a údržby k zamezení možného úniku energií, zvláště páry. Základní organizace ve Šroubárně Žatec podpořily iniciativu celozávodního výboru strany, aby na všech pracovištích podniku byla rozvinuta socialistická soutěž za snížení spotřeby paliv a energie o 9 % oproti skutečnosti loňského roku.

Členské schůze v zemědělských podnicích a závodech projednaly výsledky sklizně obilí. Ocenily práci dočasných stranických skupin a rozhodly využít těchto zkušeností při zajišťování dalších sezónních akcí. Zabývaly se stavem příprav a průběhem podzimních prací, plněním úkolů v živočišné výrobě, hospodárným využitím jadrných krmiv a celkové krmivové základny. Velkou pozornost věnovaly minimalizaci ztrát, zvláště při sklizni cukrovky. Část z nich kriticky rozebrala nedostatky v organizátorské a řídicí práci a přijala opatření k zamezení jejich dalšího výskytu.

Základní organizace ve školství zhodnotily zahájení nového školního roku, postup při získávání žáků do vojenských škol, ustavení stranických skupin při SRPŠ včetně zaměření jejich práce, zajištění pomoci zemědělským podnikům při podzimních pracích, zejména sklizni brambor, ovoce a zeleniny. Mnohé ZO KSČ doplnily plány práce na školní rok 1981/82 o hlavní úkoly škol po XVI. sjezdu KSČ.

Vesnické a uliční organizace se soustředily na projednání přípravy veřejných schůzí, kádrové a agitační zajištění voleb do občanských výborů. Dále se zabývaly plněním volebních programů Národní fronty, pomocí zemědělským podnikům a zásobováním vnitřního trhu.

Diskuse na členských schůzích v převážné většině navazovala na předložené zprávy. Byla zaměřena na zkvalitňování členské základny po 3. zasedání ÚV KSČ, organizaci a řízení výroby, plnění státního plánu, stranické vzdělávání apod. Nejčastěji se ve výrobních organizacích diskutovalo k současné politickoekonomické situaci a zajištěnosti úkolů roku 1982. Severomoravský KV KSČ uvádí, že došlo k určité pozitivní diferenciaci názorů komunistů na její řešení. Roste počet organizací v nichž se členové staví za směrnicí pro přípravu plánu roku 1982, požadují na hospodářském vedení dořešení rozporů a konkrétní návrhy na zajištění dosud nenaplněných úkolů.

Krajské výbory KSČ hodnotí diskusi jako podnětnou a konstruktivní, vyznačující se snahou komunistů upozornit na problémy, řešit je, kontrolovat plnění konkrétních úkolů na členských schůzích a tím předcházet pasivitě a lhostejnosti některých členů. Kritické připomínky byly vzneseny k dodavatelsko-odběratelským vztahům, zásobování zemědělství potřebnou technikou a dalším. Například komunisté na Krajské zemědělské správě v Českých Budějovicích /Jihočeský kraj/ poukazovali na nedostatek závěsného nářadí za těžké kolové traktory a nízké příděly nových strojů.

Usnesení přijatá na členských schůzích doznala v mnohých ZO KSČ určitého zlepšení oproti minulému období. Byla konkrétnější, adresnější a na jejich přípravě se podílel větší kolektiv komunistů. Vyskytly se však i organizace, které při projednávání důležitých hospodářských i vnitrostranických otázek usnesení nepřijaly.

Členské schůze v měsíci září prokázaly schopnost většiny základních organizací soustřeďovat pozornost na rozhodující politické otázky vyplývající z rozpracovaných závěrů XVI. sjezdu KSČ a spojovat je s konkrétními úkoly jednotlivých pracovišť a míst. Ve větší míře se začíná uplatňovat dělba práce mezi členy výboru, kteří jsou pověřováni konkrétními úkoly při přípravě členských schůzí, rozpracování a realizaci jednotlivých usnesení.

x

Členské schůze v centrálně řízených základních organizacích strany věnovaly ve 3. čtvrtletí 1981 hlavní pozornost rozpracování závěrů XVI. sjezdu KSČ a kontrole jejich plnění, rozpracování usnesení 3. zasedání ústředního výboru, vyhodnocení vnitrostranické výchovy v uplynulém období, zvýšení její účinnosti v dalším studijním roce a mezinárodně politickým událostem, zvláště vývoji situace v PLR. Středem jejich zájmu byla rovněž příprava výročních schůzí ROH, komplexního hodnocení nomenklaturních kádrů, zabezpečení národního hospodářství a obyvatelstva palivy a energií v zimním období 1981-1982 a kontrola plnění plánovaných úkolů rezortů. Některé organizace se zabývaly přípravou koncepcí rozvoje oborů, přístupem, metodami a stylem práce komunistů, kteří se na jejich zpracovávání podílejí. Například na ministerstvu kultury ČSR byly závěry XVI. sjezdu KSČ ve stranických organizacích rozpracovány do dokumentu "Hlavní směry rozvoje kultury v ČSR v letech 1981-1985".

Realizací závěrů 3. zasedání ÚV KSČ k rozvoji a zkvalitňování členské základny spatřují komunisté v centrálně řízených základních organizacích mimo jiné v udržení dosavadní organizovanosti v KSČ, která by vzhledem k budoucímu odchodu velkého počtu členů do důchodu poklesla.

Diskuse na těchto členských schůzích přinesla mnoho námětů a připomínek ke zkvalitnění vlastní práce. V některých organizacích byla požadována častější a kvalitnější vnitrostranická informace. Například na členské schůzi ZO KSČ Státní plánovací komise poukázali členové, že ve srovnání s Maďarskou lidovou republikou není u nás obyvatelstvo dostatečně informováno o situaci v národním hospodářství a o problémech tvorby cen, které s ní souvisejí.

Celkový přínos členských schůzí v centrálně řízených základních organizacích hodnotí oddělení ÚV KSČ vcelku pozitivně. Ukazuje se, že jak obsahovým zaměřením, tak četnými náměty přispěly k řešení některých problémů v hospodářské sféře, poukázaly na mnohé rezervy v řídicí práci vedoucích pracovníků i možnosti zkvalitnění vnitrostranického života ZO KSČ na centrálních orgánech.

Tab. 1

Členské schůze v základních organizacích KSČ podle krajů za ČSSR v září 1981

	Základní organizace KSČ			Členové základní organizace			Přítomno registro- vaných členů	Diskutu- jících celkem	Procento diskutují- cích	Účast zástupců vyšších orgánů			Veřejné schůze	
	podle stavu k poslednímu dni předcho- zího měsíce	v nichž by- la členská schůze	pro- cento	podle stavu k poslednímu dni předcho- zího měsíce	přítomní na schůzi	pro- cento				OV	KV	ÚV	počet	účast
	1	2	3	4	5	6								
a	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
ČSSR úhrnem	43 416	43 414	99,9	1 473 495	1 239 664	84,1	65 619	238 550	18,3	38924	1384	260	3 930	438 670
ČSR celkem	31 485	31 483	99,9	1 084 097	893 768	82,4	52 267	174 005	18,4	27948	1007	155	844	79 598
SSR celkem	11 931	11 931	100,0	389 398	345 896	88,8	10 352	64 545	18,1	10976	377	105	3 086	359 072
Praha - město	3 034	3 034	100,0	139 533	108 436	77,7	1 780	17 160	15,8	2315	66	116	160	15 438
Středočeský	4 220	4 220	100,0	144 026	119 865	83,2	9 816	21 154	16,3	4321	371	15	5	246
Jihočeský	2 411	2 410	99,9	72 304	56 369	78,0	3 201	11 646	19,5	1781	47	4	2	57
Západočeský	2 983	2 982	99,9	93 655	75 958	81,1	4 005	16 427	20,5	2164	90	6	51	2 603
Severočeský	3 655	3 655	100,0	119 464	98 972	82,6	1 298	20 210	21,4	2297	120	1	88	13 547
Východočeský	4 508	4 508	100,0	121 663	100 694	82,8	4 859	24 273	23,0	2677	77	7	18	1 133
Jihomoravský	6 164	6 164	100,0	206 498	179 105	86,7	21 879	36 012	17,9	6645	122	4	468	41 343
Severomoravský	4 510	4 510	100,0	186 954	154 369	82,6	8 429	27 123	16,7	5748	114	2	52	5 231
Bratislava - město	1 145	1 145	100,0	45 002	38 510	85,5	64	6 763	17,5	728	52	49	70	7 517
Západoslovenský	3 371	3 371	100,0	118 340	102 647	86,7	2 207	16 897	16,4	3098	103	12	682	81 520
Středoslovenský	3 587	3 587	100,0	117 338	107 226	91,4	5 922	21 216	18,7	3638	98	37	1 252	133 821
Východoslovenský	3 828	3 828	100,0	108 718	97 513	89,7	2 159	19 669	19,7	3512	124	7	1 082	136 214

Bez údajů HPS ČSLA a HV MV.